

בכל דור

ודור...

נספח ג

מקורות ללימוד

שירת אביב | הגדת קיבוץ כפר-רופין, 1939

הוי קומי לך רעיתי
הוי קומי לך לפתי
הוי קומי לך ולכי לך
כי הנה הסתיו עבר, הגשם חלף הלך לו,
הנצנים נראו בארץ. עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו.
התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח
הוי קומי לך!

קומו בואו נא אחים, האספו נא!

פנים של חיים משתפך האביב על פני הארץ.
קצף הפרחים הלבן מבריק על האילנות.
אד חם ורוח אורות משתטח מסביב.
רעננות משיבת - נפש שפוכה באויר.
עליצות נפלאה ממלאה את הלב.
בכל צבע ירק, צבע התקנה.
הפרחים פורחים כפלאים חביבים.

- ❓ סמנו את הציטוטים מתוך שיר השירים שמופיעים בשיר.
- ❓ מהם צבעי האביב לפי דבריהם? אילו רגשות מסמלים צבעים אלה?
- ❓ איזה משפט בשיר הוא קריאה ליהודים מהעולם לעלות לארץ ישראל?
- ❓ מדוע האביב הוא הזמן המתאים לשכנע יהודים לעלות? מצאו לפחות הסבר אחד מתוך השיר.

בספר שמות מצוין באופן מפורש שיציאת מצרים התרחשה באביב:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים...
הַיּוֹם אֲתֶם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב.

שמות י"ג, ג-ד

❓ האביב מסמל התחלות והתחדשות. איזו התחלה או התחדשות התרחשה ביציאת מצרים?

מגילת שיר השירים נקראת בחג הפסח. ישנן עדות בהן קוראים את שיר השירים לביל הסדר עצמו. הפסוקים הבאים מתארים שיחה בין גבר (הדוד) לאישה (הרעיה) בה מתואר הטבע בארץ ישראל:

ענה דודי, ואמר לי: קומי לך רעיתי יפתי, ולכי לך. כי הנה הסתו עבר; הגשם חלף הלך לו. הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע; וקול התור נשמע בארצנו. התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח; קומי לך רעיתי יפתי, ולכי לך.

שיר השירים ב', י-יג

ביאורי מילים

זמיר ותור - עופות

ניצנים - תחילת הפריחה

התאנה חנטה פגיה - הפירות מתחילים

לצמוח (כמו פג, תינוק שנולד מוקדם)

- ❓ הפסוקים מתארים את עונת האביב. מצאו את תיאור מזג האוויר בפסוק. האם הוא מתאים לאביב?
- ❓ סמנו לפחות שלושה חושים שבאמצעותם מתואר הנוף.
- ❓ אילו מאפיינים מעולם החי מוזכרים בפסוקים? אילו מאפיינים מעולם הצומח?
- ❓ "קומי לך רעיתי יפתי, ולכי לך" - לאן לדעתכם/ הגבר ממליץ לאישה ללכת?
- ❓ למה לדעתכם/ בחרים לתאר את ארץ ישראל דווקא באביב? מה אתם/ אוהבים/ות בעונה זו בשנה?